

Nr 1404

Av herr **Magnusson i Nennesholm m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 103, om riktlinjer för en partiell omorganisation av den statliga länsförvaltningen.*

(Lika lydande med motion nr 1197 i Första kammaren)

En vidgad och fördjupad länsdemokrati, innebärande att landstinget ombildas till en verklig länskommun med uppgifter över hela det politiska fältet, bör öppna nya möjligheter för samverkan och samarbete inom den kommunala självstyrelsen, d. v. s. mellan primärkommuner och landsting. De två kommuntyperna arbetar på olika nivåer som delar av samma kommunala självstyrelse och demokrati. Inför väljarna framstår den kommunala självstyrelsen, ehuru fördelad på två nivåer, som en enhet. De aktiva kommunalpolitikerna kommer i det stora hela att vara desamma på de två planen, med beaktande naturligtvis av att lokalplanet har större antal uppgifter än länsplanet. Som delar av samma kommunala självstyrelse ger de båda kommunplanen en känsla av gemenskap och därmed vilja till samarbete. Man kan t. ex. i sammanhanget framhålla, att primärkommunerna lättare bör kunna hävda sin ställning gentemot landstingen, som sammansätts ur samma lekmannakretsar som kommunernas fullmäktige, än gentemot den statliga länsstyrelsen. Det är sålunda väsentligt, att man i en vidgad och fördjupad länsdemokrati inriktar sig på att skapa bästa möjliga instrument för samarbete mellan landsting och primärkommuner. Ytterligare skäl härför är att man måste räkna med att den kommunala självstyrelsens andel av samhällsuppgifterna kommer att ökas ytterligare. Härmed avser vi inte endast den uppgiftsökning som följer med en vidgad och fördjupad länsdemokrati, d. v. s. överflyttningen från statlig länsförvaltning till landstinget. Även för primärkommunerna räknar vi med ökade uppgifter och befogenheter — i takt med samhällsutvecklingen.

Länsdemokratiutredningen har i sitt betänkande "Förvaltning och folkstyre" ägnat stor uppmärksamhet åt dessa frågor. Beträffande kompetensfördelningen har utredningen hävdat, att landstingen bör ha de regionalt planerande och samordnande funktionerna. Samtidigt har utredningen sagt, att landstingen i vidgad utsträckning bör ges möjlighet att komplettera primärkommunala åtgärder på olika områden. Detta torde i stort sett överensstämma med den samarbetslinje vi ovan skisserat.

I den föreliggande propositionen nr 103 om en provisorisk länsförvalt-

ningsreform har samarbetsfrågan inte ägnats någon uppmärksamhet. Dessamma kan i stort sett sägas om de direktiv, som regeringen givit för den nya parlamentariska beredningen av den regionala samhällsförvaltningens uppgifter och organisation. Den nya utredningen skall enligt direktiven pröva uppgiftsfördelningen mellan kommuner och landsting och söka uppnå bästa möjliga samordning av primär- och sekundärkommunal verksamhet. Samarbetstanken kan knappast sägas vara omnämnd i direktiven.

Redan nuvarande kommunallagar medger samarbete mellan primärkommuner och landsting — utan att vara särskilt inriktade på det. En vidgad och fördjupad länsdemokrati måste därutöver innebära, att länskommunen får organ, som lämpar sig för samarbete med primärkommunerna. Men det är enligt vår mening ändå väsentligt, att man i utrednings- och reformarbete inriktar sig på att i så stor utsträckning som möjligt främja samarbete och samverkan mellan landsting och primärkommuner. Vi vill säga, att möjligheterna härtill bör vara flexibla, d. v. s. att de skall kunna anpassas så långt möjligt efter de lokala förhållandena. Utrednings- och reformarbetet bör inriktas på att möjliggöra detta. Men samtidigt är det givetvis väsentligt att utarbeta förslag till lämpliga samsarbetsformer och samsarbetsinstrument. Utredningsarbetet bör sålunda inriktas i första hand inte på en stel och fast samordning utan mera på flexibla möjligheter till samarbete och samverkan mellan primärkommuner och landsting.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 103 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att vid den nya parlamentariska beredningen av den regionala samhällsförvaltningens uppgifter och organisation särskilt må övervägas möjligheterna till samarbete och samverkan mellan landsting och primärkommuner i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 28 april 1970

Arne Magnusson (cp)
i Nennesholm

Sven Johansson (cp)
i Skärstad

Alvar Andersson (cp)
i Knäred
